

Astura diende toen, zooals blijkt uit een handelsverdrag tusschen Genua en Rome van het jaar 1166, tot haven. Dus was er geld te verdienen door tol te heffen van de landende kooplieden. — Toevallig zijn nog heden ten dage de douanebeambten de eenige vaste bewoners van het slot. —

Het kasteel, dat zich verhief op de ruïnen der oude keizerlijke villa's, veranderde dan ook voortdurend, naarmate de een of de andere adellijke familie in Rome de overhand behield, van eigenaar, zonder de aandacht van de buitenwereld te boeien, tot in de twaalfde eeuw de Frangipani er zich vestigden.

Aan hun naam knoopt zich een feit, dat ons tot de zuivere romantiek terugbrengt, een feit, waarvan het poëtisch avontuurlijke al van de middeleeuwen af de menschheid heeft bekoord: de gevangenneming en dood van Konradijn van Hohenstaufen in het jaar 1268.

Het is de tijd van Italië's wedergeboorte. Wat in de lange rust van het leenstelsel, dat alleen landbezit, geen geld kende en dus tot vorming van welgeorganiseerde staten onmachtig was, gezond geslapen had, ontplooid op eens al zijn kracht nu de kruistochten, de handel en de opkomst der stedelijke burgerij het economisch stelsel deden veranderen.

Overall schoten kleine, onafhankelijke stadsstaatjes op, die, bedwelmde door de vrijheid van beweging, welke de jonge welvaart hun gaf, geen ander wachtwoord kenden dan strijd: strijd om de politieke of economische oppermacht met naburen, strijd van partijen en standen in eigen boezem.

Ook strijd op het gebied der beschaving. Zelfs in de vreedzaamste beroepen vuurt de mededinging de geesten aan. Op alle gebied

verbreekt de persoonlijkheid zijn boeien, slaat de fantasie wijd haar vleugels uit.

De heilige Franciscus van Assisi en Thomas van Aquino zijn op kerkelijk gebied even goed vermetele baanbrekers als Cimabue en Nicola Pisano in schilder- en beeldhouwkunst; de troubadours, die als eersten boven het traditioneel Latijn hun eigen Italiaansch als dichtertaal verkozen, brengen de omwenteling ook op het terrein, waar

op Dante zonder hen geen rijpen oogst had kunnen binnenhalen.

Maar als alle jeugd kende het jong Italië in zijn streven geen maat. Geweldig botsten de vrij zich uitlevende persoonlijkheden op elkander; verbijsterend is de verscheidenheid der stroomingen. Terwijl de wereldsche aanvoerders der partijen ons ontstellen door hun volslagen gebrek aan geweten, geen goed of kwaad onderscheiden, trekken door het land ras aangroeiend de scharen der Geese-

AFB. 12. AUGUSTUS. MUSEO NAZIONALE TE ROME.